

Verksamhetsberättelse år 2020

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Roslagen, lokal krets i Norrtälje kommun, avger härmed sin verksamhetsberättelse för sitt 50:e verksamhetsår.

Medlemmar

Föreningen har enligt utdrag ur medlemsregistret i mars 2021 totalt 1671 medlemmar, varav 1120 är fullbetalande medlemmar, 548 är familjemedlemmar och tre är hedersmedlemmar.

Förtroendevalda

Styrelsen har haft nio protokollförda sammanträden: januari, mars, april, maj, september, november och december. I juni (15/6), augusti (20/8) och december (17/12) genomförde vi s k verksamhetssträffar med speciellt inbjudna förutom styrelsen. I juni träffades vi på Färsna gård, i augusti på Växplats Nybyn och i december digitalt via Zoom.

Vid årsmötet den 18 mars 2020 valdes följande till styrelse, revisorer och valberedning:

Post	Namn	vald till år
Ordförande	Ola Nordstrand	2022
Kassör	Gabriel Liljenström	2022
Ledamot	Per Bengtson	2021
Ledamot	Victoria Janson	2021
Ledamot	Christoffer Hallbäck	2022
Ledamot	Sofia Gröhn	2021
Ledamot	Tyra Blum	2022
Suppleant	Katja Wiezell	2021
Revisor	Dan Johansson	2021
Revisor	Susanne Ortmanns	2021
Revisorsuppleant	Suzanne Breitholtz	2021
Valberedning	Birjer Johnsson (sammankallande)	2021
	Kajsa Dufbäck	2021

Naturskyddsföreningen Roslagen har varit representerade i:

Norrtälje Naturvårdsstiftelse: Rolf Embro (ordinarie), Katja Wiezell (ersättare).
Ängsö skötselråd: Christoffer Hallbäck var med på ett informationsmöte.

Information

Program

Två programblad har skickats ut till medlemmarna och lagts ut på Norrtälje stadsbibliotek och dess filialer. Programbladen omfattade vår/sommar 2020 och höst/vinter 2020/21.

Webbsida och sociala medier

Anette Mustonen har ansvarat för kretsens hemsida, www.roslagen.naturskyddsforeningen.se. Även Kristiina Mustonen och Lasse Björklund har kunnat uppdatera hemsidan.

Victoria Janson och Christoffer Hallbäck har haft ansvaret för kretsens Facebooksida "Naturskyddsföreningen Roslagen" från och med mars 2020.

Debattartiklar, insändare och mediainslag

Det har stundtals under året 2020 varit tätt med artiklar i främst lokala medier och framför allt då det har varit klimataktioner eller annat som har med klimatet att göra. Våra arrangemang har oftast synts i kortare artiklar i främst Norrtälje Tidning (NT). Det har också varit en bra aktivitet på Facebook under året. Däremot har vi varit dåliga på att hålla igång vårt Instagramkonto.

Februari:

Klimataktivisterna skapade en dödsscen – artikel i NT med anledning av Klimatmanifestation på cykel den 14 februari

En händelserik vecka för Naturskyddsföreningen – artikel i NT med anledning av föredrag om Strömmande vattens betydelse för friska ekosystem, Cykelmanifestation för klimatet och Naturvårdsröj i Västernäs

Mars:

Debattartikel i NT – Det är politikerna som måste ta klimatbesluten...

Årsmöte i Naturskyddsföreningen – artikel i NT efter årsmötet 2020

April:

Skoldemonstration blir till skodemonstration – artikel i NT inför skodemonstrationen på Stora torget den 24 april

Klimatförändringarna måste också behandlas som en kris – debattartikel i NT från Klimatgruppen

Besök i Sundby naturhus – artikel i NT om besöket i naturhuset i Brottbys den 26 april

Maj:

Skomanifestation på Stora torget – artikel i NT om skodemonstrationen den 24 april

Per Bengtson ger tips om hur du kan gynna och rädda våra pollinatörer – artikel i NT Helg

Artjakt på Auroraängen – artikel i NT om vår uppmärksammade bioblitz på Blidö den 9 maj

Naturvandring i Riddersholm – artikel i NT om vår ätbara vandring i Riddersholm på biologiska mångfaldens dag 22 maj med Gunnar Lodin

Vi måste minska på antalet hotade arter – debattartikel i NT efter att artinventeringen Rödlistan presenterade dystra siffror för flera fåglar och däggdjur m m

Juni:

Vår kunskap är inget hot mot äganderätten – replik på LRF:s debattartikel i NT 25 maj "Ska tjänstemännen få styra i Norrtäljes skogar?"

Replik från LRF på vår replik "Vår kunskap..." – i NT 16 juni

Naturvandring på Vaddö – artikel i NT om vårt deltagande i visning av naturstigen i Mälby, Vaddö den 7 juni

På orkidévandring i Råda naturreservat – artikel i NT om vår guideade vandring den 14 juni

Håll liv i trädgården o och spara vatten i värmeböljan – artikel i NT den 29 juni där Katja Wiezell tipsar om hur du sparar vatten även om du odlar

Juli:

Ogräsbekämpning riskerar att rubba ekosystemet – debattartikel i NT 13 juli om hur kommunen bekämpar jättejörnlora med bekämpningsmedlet Round Up Bio

Fridays For Future ställer nya krav – artikel i NT den 2 september där FFF ställer högre krav på kommunens klimat- och miljöstrategi

September:

Skräppromenader ska hjälpa havet och djuren – artikel i NT den 10 september där 2020 års naturvårdspristagare Stellan Armandsson berättar om sina insatser för skräpfria stränder i Norrtälje

Slätter på Marn – artikel i NT om vår årliga slätter på Marn på Vaddö den 6 september

Kandidatuppsats om Auroraängen – artikel i NT om Ida Aronsens föredrag på Blidö den 24 september

Oktober:

Livet är alltför kort för att reta upp sig – krönika av Sofi Piehl i NT den 15 oktober där hon verkligen retar upp sig på Naturskyddsföreningen och nyckelbiotoper och att vi inte har besökt henne som vi "lovat"

Manifestation och svamptur – artikel i NT den 15 oktober om två av våra höstaktiviteter; en coronaanpassad klimatmanifestation den 25 september och en svamptur i Edsbro den 3 oktober

Naturskyddsföreningen på höstens tredje svamptur – artikel i NT om svamptur i Grisslehamn den 17 oktober

November:

Vi vill gärna träffa Sofi Peihl – replik i NT den 2 november på Sofi Piehls krönika den 15 oktober

Öringlek i Skeboån och Tullviksbäcken – artikel i NT om vår aktivitet bland öringar i Skebobruk och Tullviksbäcken den 24 oktober

Utflykt gick till Tranviks naturreservat – artikel i NT om vårt besök på Tranvik och Mörtsunda den 8 november

Stellan rensar stränder från skräp – får Roslagens naturvårdspris – artikel i NT om naturvårdspristagaren Stellan Armandsson

December:

Adventsvandring med Naturskyddsföreningen – artikel i NT om adventsvandringen den 6 december i anslutning till Korna mosse och sjön Kornan

Verksamhet

Kläppenstugan

Det var högt tryck på Kläppen stugan under 2020. Under alla tillgängliga högsäsongsveckor, v.25-34, var stugan uthyrd. Under lågsäsong på vår och höst blev det totalt tio uthyrningstillfällen, vilket får anses som väldigt bra.

Under vårens fixarhelger installerades gasolskåpet på utsidan av huset. Nya rör fick dras in till gasolspisen. Säkerhetsinspektionen inom Räddningstjänsten gjorde även ett besök under hösten.

Roslagens Naturvårdspris

Naturvårdspriset delades ut för 33:e året i samarbete med Norrtelje Tidning. Bland de nominerade kandidaterna för 2020 tilldelades priset Stellan Armandsson. Priset kunde inte delas ut som tänkt på nationaldagen med anledning av den pågående pandemin, utan delas förhoppningsvis ut 2021 tillsammans med 2021 års pristagare, med största sannolikhet under hösten.

Genomförda programpunkter

Under året har följande programpunkter genomförts:

Datum	Program	Antal deltagare
2001219	Spåra rovdjur i Roslagen	inställt
200201	Fotoutställning utmed Färnsnastigen	inställt
200212	Strömmande vattens betydelse för friska ekosystem	21
200214	Cykelmanifestation för klimatet	20
200216	Naturvårdsröj i värdefull skog	5
200312	Talkshow "Domedagen" (Österåker)	inställt
200318	Årsmöte (utan fördrag p g a coronan)	8
200328	Klädbytdag på Rodengymnasiet	inställt
200405	Jakten på bombmurklan	inställt
200424	Global klimatmanifestation – skostrejk	110 par skor
200426	Besök naturhuset i Brottbys	16
200509	Blidö bioblitz	18
200522	Smaka på Riddersholm	23
200614	Orkidévandring i Råda naturreservat	15
200828	Bat Night i Mörby slottsruin	17
200906	Slätter på Marn	8
200919	Svamptur med mossor och lavar i Nordrona	inställt
200925	Klimatmanifestation Stora torget	30
201003	Magiska svampar i kakbarrskog vid Edsbro	24
201017	Ovanliga svampar i Grisslehamns skogsmarker	21
201024	Livet i Skeboån och Tullviksbäcken	15
201108	Besök och vandra i Tranvik och Mörtsunda	26
201126	Filmen "I Am Greta"	inställt
201206	Advents vandring vid Korna mosse	17

Som synes många inställda aktiviteter och det är nästan uteslutande på grund av den pågående pandemin, men även något inställt med anledning av dåligt väder eller för få anmälda.

Grupper

Skogsgruppen

Per Bengtson har ansvarat för skogsgruppens verksamhet under 2020. Aktiviteterna har ingått som en del av programverksamheten där fem aktiviteter har haft anknytning till skogsfrågor: Naturvårdsröj i värdefull skog 16 feb, Jakten på bombmurklan 5 april, Svamptur med mossor och lavar i Nordrona 19 sept, Magiska svampar vid kalkbarrskog i Edsbro 3 okt, Ovanliga svampar i Grisslehamns skogsmarker 17 okt. Tyvärr fick Jakten på bombmurklan stryka på foten p g a covid-19 och likaså svampturen den 19 september p g a för få anmälda.

En Bioblitz genomfördes på Blidö 9 maj – en inventeringsdag för att inhämta kunskap om Almviksområdets naturvärden. Över 400 arter av olika organismer hittades, varav många rödlistade. Raul Vicente och Ida Aronsen ledde inventeringarna, som gav värdefull kunskap till arbetet med att bevara Auroraängen vid Almvik på Blidö.

Vi har hjälpt den internationella konstnärduon "Cooking Sections" i samband med deras resa till Stockholm då de gjort research inför ett konstprojekt för Bonniers Konsthall där de undersökt fiskets och skogsbrukets miljöpåverkan. De besökte bland annat Skebobruk, Häverödalen och Hallstavik och tittade på restaureringen av Skeboån.

Solcellsgruppen

Solcellsgruppen har fortsatt arbetet med att påverka och informera boende i Norrtälje kommun om solceller och förnybar energi. Ett begränsat antal studiebesök har genomförts hemma hos några av gruppens medlemmar med egna solcellsanläggningar på fristående hus eller i bostadsrättsförening.

Klimatgruppen

Klimatgruppens arbete har såklart blivit påverkat av pandemin. De veckovisa fredagsstrejkerna utanför kommunhuset kunde genomföras i början av året samt under sommaren, annars har de satts på paus. Dock har vi via sociala medier deltagit i Fridays for Futures nationella och internationella onlinekampanjer och en del veckor har vi deltagit i #climatestrikeonline på fredagar genom att dela bilder på oss själva med klimatstrejkskyltar på sociala medier. I början av året hade vi en cykelmanifestation, i april testade vi konceptet "skostrejk" och fick då in över hundra par skor och i september kunde vi ha ett litet demonstrationståg som gick genom staden.

Två gånger i månaden har vi digitala möten. Vart annat möte är en del av den studiecirkel vi startade upp i slutet av året, på temat skogen och klimatet och vart annat är ett allmänt möte om sådant som gruppen har för sig.

Förutom detta har vi fortsatt haft träffar med teknik- och klimatnämndens presidium och Hanna Leife för att informera oss om kommunens klimatarbete och bedriva påverkan på så sätt.

Projekt

Tätortsnära natur

Projektet Tätortsnära Natur har rullat på under 2020 och flera av skogsgruppens aktiviteter har gått in under projektet. Projektrapporten är under framställning under våren 2021 och därmed avslutas projektet som drivit föredömligt av Ossian Rydebjörk som framöver kommer att arbeta vidare med flera andra projekt för Norrtälje Naturcentrum, ROF och RNF.

Remisser och yttranden

Fyra detaljplaner hos Norrtälje kommun, en vägplan och två mål i mark- och miljödomstolen som varit ute på remiss under 2020 har bemötts med yttranden från RNF. Även en anmälan har lämnats in till miljökontoret i Norrtälje. Dessa redovisas nedan:

Komplettering angående länsstyrelsens beslut om fördämning i Smalsjöns utlopp, Norrtälje kommun

RNF inlämnade i januari 2020 in ett yttrande enligt Mark- och miljödomstolens skrivelse 2019-12-17. I yttrandet värdade RNF till Svea hovrätt att stoppa Länsstyrelsens beslut om en sänkning av Smalsjön, eftersom beslutet äventyrar sjöns vattenmiljö. Den finns ingen grund för Länsstyrelsen föreläggande då alla fastighetsägare vill bibehålla Smalsjöns vattennivå.

Detaljplanen för Måsholmen, del av Humlö 1:4

RNF inlämnade i januari 2020 in ett yttrande gällande detaljplan för Måsholmen. Planen har reviderats och nu gäller två fastigheter istället för tre. RNF undrar vad kommunen har för intresse att driva en sådan här plan. Den är ju bara ett resultat av mark- och skogsägares ekonomiska intresse. RNF ifrågasatte även skrivelse i plankartan om trädfällning som var motsägelsefull.

Detaljplan för exploatering av Björnö-området, etapp 2 och 3, Östhamra 1:15, Frötuna socken

RNF inlämnade i februari 2020 tillsammans med ROF (Roslagens Ornitologiska Förening) in ett detaljerat yttrande gällande exploatering inom Björnö-området. Bl.a. framfördes kritik till att gränsen för byggplanerna dragits ända ut till strandskyddslinjen. Risk föreligger att träd i framtiden kommer att avverkas inom strandskyddat område. Även båtbyggor och marinor inom planen ianspråktar strandskyddet med påverkan på den känsliga Kvisthamraviken. RNF och ROF tycker även att den aktuella planen påverkar höga naturvärden och av EU högt prioriterade och hotade arter.

Anmälan om åtgärder i strid mot gällande strandskydd och utökad lovplikt gällande Måsholmen, del av Humlö 1:4

RNF skickade i mars 2020 in en anmälan till Miljökontoret gällande omfattande skövling på fastigheten Humlö 1:4. Trädfällning och röjning av växtlighet har skett utan strandskyddsdispens. Inom området fanns ett förslag till detaljplan. RNF uppmanade i sin anmälan berörda politiker att besluta att avvakta kommunens tillsynsutredning avseende anmälda åtgärder innan ytterligare beslut fattades avseende detaljplanens antagande.

Detaljplan för Marknadshagen 15-17 m.fl. i Rimbo församling

RNF lämnade i april 2020 in ett yttrande gällande ny bebyggelse på redan exploaterad mark i Rimbo. Vi ställde oss positiva till planen men var måna om att barnens upplevelse i den nära naturen ska värnas och att de tallar som finns inom planområdet ska bevaras för framtiden. Kommunen bör även värna om de skogspartier som finns kvar i området.

Detaljplan för del av fastigheten Riddersholm 1:8 i Rådmansö församling

En utbyggnad av reningsverket i Kapellskär planeras för att tillgodose det utökade behovet av dricksvatten- och avloppsförsörjningen på Rådmansö. RNF har yttrat sig om att det är ytterst angeläget att en utbyggnad kommer till stånd.

Vår bedömning är att miljöinsterna överväger och att planen genomförs på en befintlig plats men med utökad yta. En viss påverkan borde det dock ha på de grunda sandbottenarna som finns utanför och kanske även lekområden för fisk. Men det blir positiv påverkan på de recipienter där avloppsvattnet delvis tidigare gick ut.

Yttrande gällande underrättelse i mål P 4574-20, del av fastighet Humlö 1:4, Norrtälje kommun

RNF inlämnade i december 2020 ett yttrande gällande mål nr P 4574-20 antagande av detaljplan för fastighet Humlö 1:4, Norrtälje kommun och de synpunkter som inkommit på Naturskyddsföreningen Roslagens överklagandehandling.

Yttrandet gällde främst en markering att föreningen står fast vid tidigare överklagan. RNF yrkade därför att Mark- och miljödomstolen ska besluta om att upphäva den, 2020-05-11, av Kommunfullmäktige i Norrtälje Kommun antagna detaljplanen, beslut§ 45, dnr KS 2015-1349.

Ny lokalisering av väg 77

RNF lämnade i december 2020 in ett yttrande gällande ny lokalisering av väg 77. Flera alternativ har tidigare prövats och bedömts vara olämpliga av flera skäl. RNF anser i sitt yttrande att nu föreslaget alternativ inskränker på oexploaterad mark och att ett annat alternativ bör utredas. Bl.a. anser vi att de naturreservat som innefattas i planen (Smedsmoraskogen, Gullunge och Gammelbyberg), med sina fina och viktiga naturskogar kommer att påverkas i allra högsta grad av den föreslagna vägdragningen. De miljömål ingående i projektet och som bedöms få mer än obetydlig påverkan (klimatpåverkan, giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, levande skogar, ett rikt

odlingslandskap, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv) anser vi kommer att påverkas mycket mer än obetydligt om den här vägplanen genomförs.

Avslutning

2020 blev trots att en pandemi drabbade Norrtälje, Sverige och världen ett aktivt verksamhetsår och framför allt har vi blivit involverade i en hel mängd olika planärenden – på gott och ont. Vi har också haft ett aktivt samarbete med Roslagens Ornitologiska Förening främst rörande planarbetet men också gällande naturvandringar, röjningar på Ramsen etcetera.

Vi har också haft fortsatta träffar med Teknik- och klimatnämndens presidium och hållbarhetsstrategen Hanna Leife om kommunens pågående och kommande klimatarbete. Dessa träffar initierades efter den stora klimatmanifestationen med över 500 personer 2019.

Ett utökat samarbete generellt med kommunekologen och planavdelningen och inte minst med Norrtälje Naturcentrum har kommit till stånd och det ska vi försöka förvalta på bästa möjliga sätt även under det kommande verksamhetsåret.

Tack till alla medverkande för fantastiska insatser under verksamhetsåret 2020!

Styrelsen för Roslagens Naturskyddsförening 2021-03-24

Ola Nordstrand

Victoria Janson

Sofia Gröhn

Per Bengtson

Gabriel Liljenström

Christoffer Hallbäck

Tyra Blum

Katja Wiezell